

ФОВИЗАМ

почетак 20.века

1905. године у Паризу формира се група младих сликара.

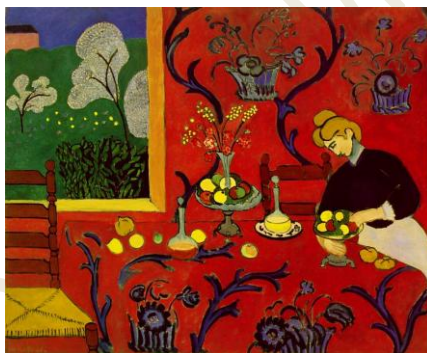
- **Анри Матис**
- **Андре Дерен**
- **Морис де Вламенк**
- **Раул Дифи**
- **Кес ван Донген**

Слике представљају одлучан корак у стварању новог фигуративног сликарства. Њихова уметност примљена је као увреда сликарству. Шта је то било скандалозно у њиховим сликама?

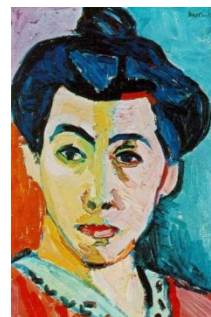
- Боје које су фовисти наносили директно из тубе, снажне, бљештеће и без тонских прелаза. Сучељавање комплементарних боја које још више појачава њихово дејство.
- Непрецизан, стилизован цртеж без детаља где контура има улогу да заокружи бојене површине, избегавајући детаљисање.
- Одсуство ваздушне перспективе у пејзажима.

Критичар Луј Восел први је ове сликаре подругљиво назвао фовистима (фр. *Le fauve*-дивља звер)

Анри Матис најзначајнији фовиста и предводник покрета, користио је боје интензивних тонова а хроматској хармонији је подређивао све остало. Својим делима даје имена попут; Хармонија у црвеном, Хармонија у плавом у зависности од доминантне боје. Анри Матис је створио основне претпоставке за настанак фовизма и утицао је на кубисте, експресионисте, надреалисте као и на представнике америчког поп-арта.

Анри Матис, Хармонија у црвеном

Портрет жене

ЕКСПРЕСИОНИЗАМ

почетак 20.века

Један од важнијих авангардних покрета 20. века, експресионизам рођен је у Дрездену 1905. године. Основала су га четворица студената архитектуре, које је спојила велика страст према сликарству и антиконформистички стил живота. То су:

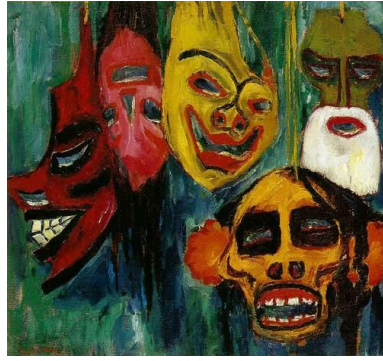
- **Ернст Лудвиг Кирхнер**
- **Ерик Хекел**
- **Карл Шмит-Ротлуф**
- **Фриц Бејл**

Стварају друштво названо „Мост“. 1906. године објављују програм, дајући простор уметности ослобођеној конвенција, уметности која је одговарала младалачким тежњама за слободом и самосталношћу. Одабрали су овај назив да би објаснили да стварају мост ка уметности будућности. Исте године у групу улазе: **Емил Нолде**, **Оскар Кокоска** као и већ познати сликар **Макс Пехштајн**. Узоре су нашли у сликарству Ван Гога, Гогена и **Едварда Мунка**. Мунково сликарство снажне експресивности изражава осећај страха и тескобе.

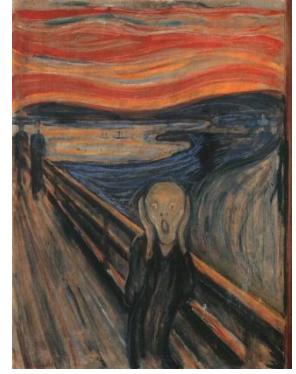
Експресионисти су се служили комбинацијама чистих, врло агресивних, контрастних или комплементарних боја. Површан цртеж без претходних студија урађен је наглашеним црним потезима. Људска фигура је често деформисана, а портрети сведени на маске.

Кирхнер; Две жене на улици

Емил Нолде, Маске 1911.

Крик, Едвард Мунк

КУБИЗАМ почетак 20.века

Кубизам је правац у сликарству и скулптури настао у Француској између 1907. и 1914. године. Уметници овог правца покушали су да изразе научно утемељен, објективан приказ простора, па се форме свode на геометризоване облике без привида треће димензије. Предмет је разбијен на мање делове и сагледан из различитих углова. Техника колажа коју кубисти уводе, одговарала је оваквом начину представљања простора на дводимензионалној површини.

- Полазиште кубизма је ретроспектива Сезанових слика у Паризу 1906. године.
- Афричка црначка скулптура.
- Ајнштајнова теорија релативитета. Ново схватање о структури простора.

Основне карактеристике:

- Напуштају класичну перспективу.
- Уводе четврту димензију, полиперспективу. Приказује се предмет из више различитих углова.
- Пикасо уводи више извора светла за сваки предмет на слици.
- Кубизам је створио естетику интелекта и визуелно изразио рационалну свест.
- Најуочљивији аспект кубистичке форме је геометријско ломљење објеката.
- Стварају колаж, уносећи у слику комаде новина, тапета, дрвета, текстила.

Кубизам се дели на фазе:

Творци кубизма и његови главни представници су **Жорж Брак** и **Пабло Пикасо**.

- **ПРЕТКУБИСТИЧКУ**-раде под утицајем претходних стилова и долазе до откривања кубистичке перспективе. Постепено се предмети разлажу на геометријске форме.
- **АНАЛИТИЧКИ КУБИЗАМ**-композиција се рашчлањује, као да се предмети распадају а делови подвргавају анализи. Масивне форме, уједначен тоналитет
- **СИНТЕТИЧКИ КУБИЗАМ**- нуди „мултипогледе“ створене посматрањем предмета од горе, напред, са стране итд. Акцент је на симултаности визије
- **ОРФИЗАМ**- долазе до потпуне апстракције. У овом периоду користе ефекте боје.

Пабло Пикасо

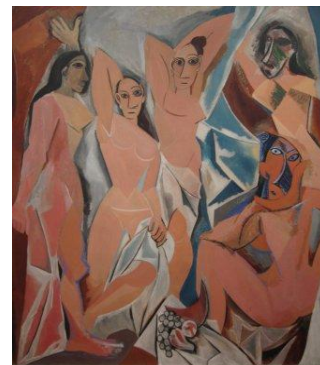
Његово дело се сврстава у неколико фаза : плаво раздобље (1901–1904), ружичасто раздобље (1905–1907), доба под утицајем афричке примитивне уметности (1908–1909), аналитички кубизам (1909–1912), синтетички кубизам (1912–1919).

Стари гитариста
(плави период)

Породица акробата
(ружичасти период)

Госпођице из Авињона

На Пикасовој слици **Герника из 1937.** видимо композицију склопљену од разједињених, разбацаних и фрагментираних облика који немају ни масу ни волумен. Ова слика је фигуративна интерпретација бомбардовања које је сравнило са земљом Гернику, градић у Шпанији за време грађанског рата.

Жорж Брак

Често је архитектуру редуковао на форме квадрата и коцки тако да је све изгледало и површински и просторно и указао је на саме основе оптичке илузије и уметничке репрезентације.

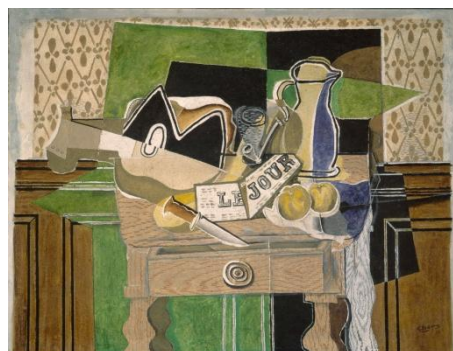
Од 1909. сарађује са Пабло Пикасом који је у сликарству имао сличне идеје и радио на сличан начин и од тог времена они су сликали на сличан начин, неутралним бојама, сложене геометризирале узор и форме.

Куће у Естаку, 1908.

Жена с гитаром,
Жорж Брак, 1913.

Мртва природа